

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den 16. februar 2023

FVM 249

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår maksimalgrænseværdier for cadmium i jordmandler og visse dyrkede svampe til fødevarer (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring til forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer (komitésag). Forslaget vedrører reviderede grænseværdier for cadmium i jordmandler og visse dyrkede svampe. Forslaget vurderes at reducere beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da grænseværdierne øges for jordmandler og visse dyrkede svampe. Forslaget ventes til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 27. februar 2023. Regeringen agter på denne baggrund at stemme imod forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring til forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer. Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 2, stk. 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen – med henblik på legalitetskontrol – forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for tre måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig indenfor fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget ventes til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 27. februar 2023.

Formål og indhold

Cadmium er en kemisk forurening, som findes i miljøet, og som ikke kan undgås. Afgrøderne akkumulerer cadmium fra den jord de dyrkes i. Cadmium ophobes i nyrerne og kan give nyreskader. De vigtigste kilder til vores indtag af cadmium er kornprodukter og grøntsager samt kartofler. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet, at især børn og vegetarer har et højt indtag af cadmium fra fødevarer. Indtaget kan være op til dobbelt så højt som det tolerable indtag for cadmium. EFSA konkluderede dermed, at indtaget af cadmium bør reduceres.

Kommissionen har fremsat forslag til reviderede grænseværdier for cadmium i jordmandler (tiger nuts) og visse dyrkede svampe (*Lentinula edodes* og *Pleurotus ostreatus*). De to produkttyper har indgået i bredere fødevarekategorier, som med forordning 2021/1323 fik reduceret grænseværdierne for cadmium. De specifikke produkttyper har siden vist sig at have højere indhold af cadmium, og da produkterne kun spises i begrænset mængde har Kommissionen fremsat forslag om, at disse produkter nu får højere grænseværdier for cadmium. Kommissionen vurderer, at de foreslåede grænseværdier er i overensstemmelse med ALARA princippet – As Low As Reasonably Achievable, og at produkterne ikke vil udgøre et væsentligt bidrag til eksponeringen for cadmium. Jordmandler anvendes til en særlig drink i bl.a. Frankrig.

Produkttype	Maksimalgrænseværdi indtil 30. august 2021	Nuværende maksimalgrænseværdi i forordning 2021/1323 fra 30. august 2021	Foreslået maksimalgrænseværdi
Jordmandler	0,10 mg/kg	0,02 mg/kg	0,10 mg/kg
Dyrkede svampe (<i>Lentinula edodes</i> og <i>Pleurotus ostreatus</i>)	0,20 mg/kg	0,05 mg/kg	0,15 mg/kg

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet der er tale om gennemførelsesbestemmelser til en allerede gældende retsakt.

Gældende dansk ret

Grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer reguleres af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget har ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser.

DTU Fødevareinstituttet har vurderet forslaget og udtalt, at de ikke mener, at der er plads til at øge indtaget af cadmium. DTU Fødevareinstituttet vurderer, at jordmandler kan spises af allergikere, og at

allergikere kan have et højt indtag, hvis det er den form for ”nødder” de spiser. Derfor er det vigtigt at denne grænse er så lav som muligt. Endvidere kan især gravide med en lav jernstatus være særligt tilbøjelige til at optage cadmium.

Fødevarestyrelsen bemærker, at svampe kan være en vegetarisk erstatning for kød, hvorfor de to typer af svampe, *Lentinula edodes* og *Pleurotus ostreatus*, kan forventes at blive spist i større mængder af visse forbrugere. Den højere grænseværdi for cadmium i disse fødevarer kan derfor være risikabel for visse forbrugere. Endvidere bør cadmium-optag for dyrkede svampe kunne styres via deres vækstmedie og gødning. Fødevarestyrelsen bemærker endvidere, at jordmandler normalt ikke spises i væsentligt omfang, men der kan være visse forbrugere, der kan have et højt indtag.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen og der er ikke modtaget nogle bemærkninger til forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er en overordnet målsætning, at cadmium i kosten bør begrænses mest muligt. Med en udsigt til stigende risiko for eksponering af cadmium via vegetarisk anvendelse af svampe, bør der skabes incitament blandt producenterne til at minimere indholdet af cadmium i de aktuelle fødevarer ved en lav grænseværdi. På den baggrund agter regeringen at stemme imod forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.